

Asia: VN/12191/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleistukilain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pohjois-Karjalan Työttömät ry:n mielestä hallituksen esitys laiksi yleistukilain voimaantulosäännöksen muuttamisesta on askel oikeaan suuntaan, mutta riittämätön.

Ongelmalliseksi esityksen tekee sen eriarvoistava vaikutus: esitys koskee vain henkilöitä, jotka ovat saaneet päätöksen osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä (OVE) ennen 16.1.2026. Ne, joille päätös on annettu 16.1.2026 tai sen jälkeen eivät ole tienneet OVE:n vähentävän yleistukea. Eläketurvakeskus ja Keva toteavat lausunnoissaan, ettei asiakkaita ehditty kattavasti tiedottaa yleistuen tarveharkinnasta ennen lain voimaantuloa. Selkeän tiedotuksen puute on voinut myös viedä mahdollisuuden perua OVE 3 kuukauden kuluessa eläkepäätöksen antamisesta.

Lisäksi on huomioitavaa, ettei OVE vähennä ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan oikeutettujen työttömyysturvan tasoa. Perustuslain 6§:n mukaan samassa asemassa olevaa ihmisryhmää (tässä OVE:n saajat) on kohdeltava yhdenvertaisesti.

SAK muistuttaa launnonssaan, että vuoden 2017 eläkeuudistusta koskevissa neuvotteluissa on sovittu, ettei OVE heikennä muun sosiaaliturvan tasoa. OVE on ollut tärkeä vaihtoehto toimeentulon turvaamiseksi niille, joiden työttömyys on pitkittynyt eivätkä muut etuudet ole riittäneet. OVE ei ole ylimääräinen etuus, vaan henkilön itsensä kartuttamaa eläkettä, ja sen nostaminen pienentää pysyvästi jo kertynyttä ja lopullista vanhuuseläkettä.

Pohjois-Karjalan Työttömät ry esittää, että yhdenvertaisuuden vuoksi osittainen varhennettu vanhuuseläke tulee poistaa kokonaan yleistuen tarveharkinnassa huomioon otettavana tulona.

Lisäksi osittainen varhennettu vanhuuseläke tulee poistaa yleisessä asumistuessa ja toimeentulotuessa huomioituna tulona.

Mikäli osittaista varhennettua vanhuuseläkettä ei poistettaisi kokonaan yleistuen tarveharkinnasta, Pohjois-Karjalan Työttömät ry katsoo, että sen suojapäivämäärä tulisi olla kaikilla yleistuen saajilla lain voimaantulopäivä eli 1.5.2026.

Ben Daoud Taina
Pohjois-Karjalan Työttömät ry